

เดือนตุลาคม 2563 ฉบับที่ 10/2563

วิทยปริทัศน์

OST Science Review

สำนักงานที่ปรึกษาด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ประจำสถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงวอชิงตัน

MHESI STRATEGIC POLICY DIRECTIONS

แนวคิดยุทธศาสตร์ในการดำเนินงานขับเคลื่อนกระทรวง

ทำความเข้าใจรัฐมนตรีว่าการกระทรวง
และปลัดกระทรวง อว. คนใหม่

วิทย์ปริทัศน์ | OST Science Review
เดือนตุลาคม 2563
ฉบับที่ 10/2563

บรรณาธิการที่ปรึกษา:
ดร.เศรษฐพันธ์ กระจ่างวงศ์
ผู้ช่วยกฤตพ่ายวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

กองบรรณาธิการ:
นางสาวประนยา จันทรลอย
นางสาวดวงกมล เพิ่มพูลวิทรัพย์
นายอิสรา ปทุมานนท์

จัดทำโดย
สำนักงานที่ปรึกษาด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
ประจำสถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงวอชิงตัน ดี.ซี.
1024 Wisconsin Ave., N.W. Suite 104
Washington, D.C. 20007
โทรศัพท์: +1 (202)-944-5200
Email: ost@thaiembdc.org

ติดต่อคณะผู้จัดทำได้ที่
Website: <http://www.ost.thaiembdc.org>
Email: ost@thaiembdc.org
Facebook: <https://www.facebook.com/ostsci/>

กระทรวงการอุดมศึกษา
วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม
Ministry of Higher Education, Science, Research and Innovation

สวัสดีท่านผู้อ่านที่เคารพทุกท่าน

พบกันใหม่ในปีงบประมาณ 2564 กับ
วิทย์ปริทัศน์ ฉบับแนะนำผู้บริหารสูงสุดของ
กระทรวง อว. คือ ท่านรัฐมนตรีว่าการ
ศาสตราจารย์ ดร.เอนก เหล่าธรรมทัศน์ และ
ท่านปลัด ศาสตราจารย์ ดร. นายแพทย์สิริฤกษ์
ทรงศิริไล ซึ่งเพิ่งเข้ารับหน้าที่ปลัดกระทรวงฯ
เมื่อวันที่ 1 ตุลาคม 2563 ที่ผ่านมา ฉบับนี้
ทีมงานจึงจัดเป็นฉบับปฐมฤกษ์ ในการนำเสนอ
แนวคิดยุทธศาสตร์ในการดำเนินงานขับเคลื่อน
ของกระทรวง อว. ที่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ของ
กระทรวงฯ ที่ว่า กระทรวง อว. คือ หน่วยงาน
ที่จะนำความรู้และพลังปัญญาไปช่วยประชาชน
สมดังกับคำว่า กระทรวงแห่งปัญญา กระทรวง
แห่งโอกาส กระทรวงแห่งอนาคต ลองมาดูกัน
ว่าท่านรัฐมนตรีและท่านปลัดกระทรวงฯ
ได้ให้เสาหลักและทิศทางใดในการทำงานของ
กระทรวง อว. ซึ่งเป็นกระทรวงชุมพลังคลัง
สมองของชาติ ให้เป็นกลไกหลักให้ประเทศไทย
ก้าวไปสู่ยุค 4.0 ให้จงได้

ทีมบรรณาธิการ
สำนักงานที่ปรึกษาด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
ประจำสภานอกอัครราชทูต ณ กรุงวอชิงตัน

สารบัญ

3 **มารู้จักกับท่านรัฐมนตรีว่าการกระทรวง
การอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์
วิจัยและ นวัตกรรม**

5 **แนวคิดยุทธศาสตร์ในการดำเนินงาน
ขับเคลื่อนกระทรวงการอุดมศึกษา
วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม**

7 **การเปลี่ยนแปลงของโลกและภัย
สำคัญเชิงนโยบาย**

8 **ระเบียบวาระทั้ง 6 ด้าน ในการพัฒนา
ภายใต้นโยบายและยุทธศาสตร์ อว.**

10 **ทิศทาง 4 เสา**

15 **อุทยานวิทยาศาสตร์**

16 **แนวทางที่มุ่งสู่ผลสัมฤทธิ์**

22 **รู้จักกับท่านปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา
วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม**

24 **ปลัด อว."ยักษ์" การดำเนินการในการกิจ
สำคัญเพื่อพัฒนากำลังคน วิจัยและ
นวัตกรรม ให้เป็นพลังสำคัญ
ขับเคลื่อนประเทศ**

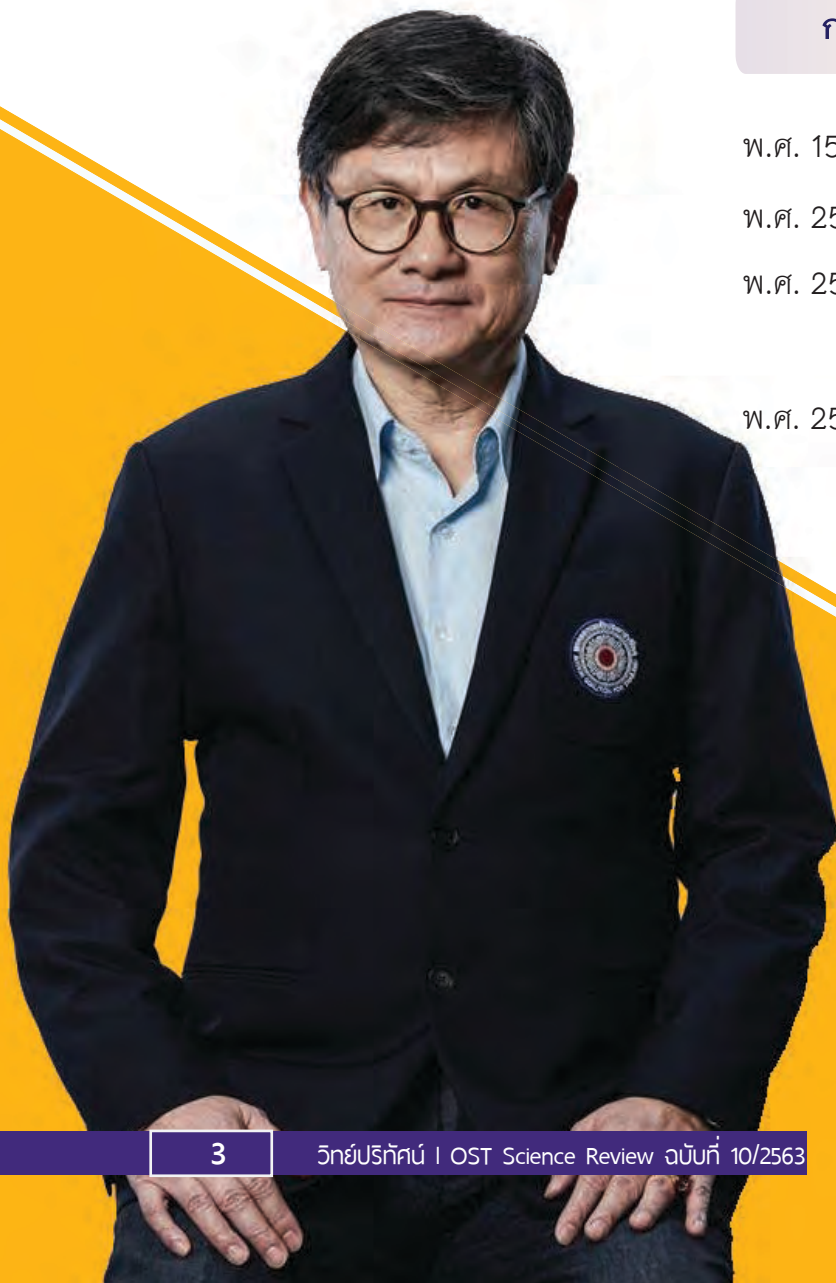

มารู้จักกับท่านรัฐมนตรีว่าการ กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม

ศาสตราจารย์ ดร.เอนก เหล่าธรรมทัศน์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการอุดมศึกษา
วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม

การศึกษา

- พ.ศ. 1515 มัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนอัสสัมชัญ
- พ.ศ. 2519 วิทยาศาสตร์บัณฑิต (วิทยาศาสตร์การแพทย์)
- พ.ศ. 2527 Master of Arts (Political Science)
The University of Georgia, USA
- พ.ศ. 2532 Doctor of Philosophy (Political Science)
Columbia University, USA

ตำแหน่งและประสบการณ์ที่สำคัญ

- พ.ศ. 2532 – 2533 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ (Adjunct Assistant Professor) มหาวิทยาลัยโคลัมเบีย
- พ.ศ. 2532 – 2535 ที่ปรึกษาทางวิชาการ ธนาคารโลก (World Bank)
- พ.ศ. 2533 – 2543 อาจารย์ประจำ คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- พ.ศ. 2535 ก่อตั้งหลักสูตรการปกครองสำหรับนักบริหาร (MPE) ของคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- พ.ศ. 2538 – 2541 รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- พ.ศ. 2540 หัวหน้าโครงการวิจัย ณ ศูนย์เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (Institute of Southeast Asian Studies) ประเทศสิงคโปร์
- พ.ศ. 2541 Distinguished Visiting Professor of Thai Studies ที่ School of Advanced International Relations (SAIS) มหาวิทยาลัยจอร์จทาวน์ ฮอปกินส์ สหรัฐอเมริกา
- พ.ศ. 2541 – 2543 คณบดี คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- พ.ศ. 2543 รักษาการผู้อำนวยการวิทยาลัยการเมืองการปกครองของสถาบันพระปกเกล้า
- พ.ศ. 2551 – 2554 มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ก่อตั้งและพัฒนาวิทยาลัยนวัตกรรม และการจัดการ
- พ.ศ. 2553 ได้รับโปรดเกล้าฯ เป็นศาสตราจารย์พิเศษทางรัฐศาสตร์ของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- พ.ศ. 2554 – 2563 มหาวิทยาลัยรังสิต
- ก่อตั้งวิทยาลัยนวัตกรรมสังคม มหาวิทยาลัยรังสิต
 - ก่อตั้งและอธิการวิทยาลัยรัฐกิจ มหาวิทยาลัยรังสิต
 - ก่อตั้งและเป็นประธานสถาบันคลังปัญญาด้านยุทธศาสตร์ชาติ
 - ก่อตั้งและประธานคณะกรรมการกำกับทิศทางแผนงานศูนย์ศึกษา มหานครและเมือง
 - รองอธิการบดี ฝ่ายสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต
- พ.ศ. 2561 – 2563 ประธานคณะกรรมการที่ปรึกษาศูนย์วิจัยยุทธศาสตร์ไทย-จีน สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (วช.)

แนวคิดยุทธศาสตร์ ในการดำเนินงานขับเคลื่อน กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม

โดย ศาสตราจารย์พิเศษ ดร.เอนก เหล่าธรรมทัศน์
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม

การอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (อววน.) เป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศให้เจริญเติบโตอย่างมั่นคงและยั่งยืน ให้เกิดความสอดคล้องและมีศักยภาพเพียงพอในการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงอย่างพลวัตและความท้าทายใหม่ๆ ที่จะเกิดขึ้นในอนาคตได้ ไม่เพียงต้องใช้การวิจัยผสมผสานองค์ความรู้ในศาสตร์ทุกแขนงเพื่อสรรสร้างนวัตกรรม จำเป็นต้องมีการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของประเทศด้วยกลยุทธ์ที่เหมาะสม ให้สามารถตอบสนองความต้องการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมในอนาคต

วิสัยทัศน์

“อว. คือ หน่วยงานที่จะนำความรู้และพลังปัญญาไปช่วยประชาชน”

เป้าหมายหลักของกระทรวง อว.

“อว. เป็นศูนย์กลางในการสร้างโอกาสและการเปลี่ยนแปลง เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิต สร้างกลไกเพื่อนำระบบการบริหารความรู้ ทรัพยากรมนุษย์ บุคลากรศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม สู่การพัฒนาประเทศ เพื่อประชาชนอย่างยั่งยืน”

1. เป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงและสร้างนโยบาย โดยเอาประชาชนและผลสัมฤทธิ์ที่ต้องการเป็นที่ตั้ง ยกระดับการทำงานให้เป็นศูนย์กลางของการสร้างโอกาส และยกระดับคุณภาพชีวิตประชาชน โดยเอาประชาชนทุกช่วงวัย ทุกระดับสังคม และผลสัมฤทธิ์เป็นที่ตั้ง

2. เป็นมันสมองของชาติในการประเมินความต้องการในอนาคตด้านทรัพยากรบุคคลของไทย โดยอาศัยความรู้ และข้อมูลจากหน่วยงานต่างๆ ที่มีหน้าที่พัฒนาประชาชนและสังคม กระทรวง อว. เป็นสถาบันที่รวมผู้มีความรู้ความสามารถ ด้าน อววน. และศาสตร์ทุกแขนง ซึ่งจะสามารถค้นหาสัญญาณแห่งอนาคต (Futures Literacy) และฉากทัศน์ (Scenario) ด้านความต้องการในอนาคตด้านทรัพยากรบุคคลของไทย

3. สร้างพันธมิตรความร่วมมือ (Collaboration Partners) โดยทำหน้าที่วิทยากรกระบวนการ (Facilitator) ให้เกิดตัวเร่งของการเปลี่ยนแปลง “Catalyst for Change” ในหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง การสร้างความร่วมมือด้านการพัฒนาความรู้ เพื่อนำมาใช้ประโยชน์ในการเปลี่ยนแปลง และพัฒนาประเทศ นำความรู้ที่เกิดขึ้นไปถ่ายทอดและสร้างการเปลี่ยนแปลง โดยมีวิทยากรกระบวนการ (Facilitator) ที่ช่วยให้เข้าใจถึงการนำความรู้ไปใช้อย่างถ่องแท้ รวมถึงมีการติดตามประเมินผลเพื่อให้เกิดการพัฒนาเปลี่ยนแปลงเร็วยิ่งขึ้น

4. เป็นประตูเชื่อมไทยและสากล เพื่อให้เกิดการเข้าถึงองค์ความรู้ ทรัพยากรบุคคล และตลาดในระดับสากล (Co-Create and Borderless Mindset) เชื่อมโยงเครือข่ายระดับนานาชาติ เพื่อให้เข้าถึงและการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ รวมถึงบุคคลากร และทรัพยากรในการวิจัยทั้งในไทยและต่างประเทศ โดยผลักดันด้าน ววน. ให้เป็นที่ยอมรับและไปสู่ตลาดสากลได้

5. เปิดให้ประชาชนเข้าถึงองค์ความรู้ เพื่อสร้างโอกาสและการเปลี่ยนแปลงระดับราก -
ฐาน การใช้สถาบันอุดมศึกษาและหน่วยงานภายใต้กระทรวง อว. เป็นแหล่งเรียนรู้เปิด ประชาชนสามารถเข้าถึงองค์ความรู้ได้สะดวกและรวดเร็ว สามารถพัฒนาความคิดในการสร้างโอกาสทั้งในด้านการประกอบอาชีพและการมีคุณภาพชีวิตที่ดี

6. เข้าร่วมรับผิดชอบการสร้างและพัฒนาชุมชนโดยใช้ฐาน ววน. ที่ อว. สร้างและพัฒนาไว้ กระทรวง อว. กำหนดพันธกิจระยะสั้น มุ่งเน้นช่วยเหลือประชาชนที่ประสบปัญหาจากผลกระทบ Covid-19 พัฒนาให้เกิดการเปลี่ยนแปลงคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น สามารถพึ่งพาตนเองและสร้างทักษะใหม่ในการดำรงชีพ

การเปลี่ยนแปลงของโลกและนโยบายเชิงนโยบาย

ปัจจัยที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลง (Force of Change)

แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงของโลกที่กระทรวง อว. จำเป็นต้องพิจารณาเพื่อนำความรู้ การวิจัย และ นวัตกรรมไปช่วยพัฒนาสังคมที่สำคัญ อาทิ การเปลี่ยนแปลงเรื่อง Digital Technology ก่อให้เกิดการปฏิวัติ อุตสาหกรรม (Industrial Disruption) และเศรษฐกิจใหม่ (New Economy) ที่อาจทำให้บริษัทขนาดใหญ่ ปิดกิจการหรือได้รับผลกระทบสูงหากไม่สามารถปรับตัวได้ ยกตัวอย่างเช่น ภาคการเงินธนาคารในอนาคต อาจจะไม่จำเป็นต้องมีธนาคาร การเปลี่ยนแปลงที่สำคัญอีกประการ คือ Circular Economy เป็นแนวทางการพัฒนาเศรษฐกิจหมุนเวียนเพื่อแก้ไขปัญหาการขาดแคลนทรัพยากรและความเสื่อมโทรมของสิ่งแวดล้อม เป็นพื้นฐานของการพัฒนาอย่างยั่งยืน

ระเบียบวาระทั้ง 6 ด้าน ในการพัฒนาภายใต้ นโยบาย และยุทธศาสตร์ อว.

สำนักงานสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ (สอวช.) ได้จัดทำวาระสำคัญของการกำหนดนโยบายเพื่อการพัฒนา มีทั้งหมด 6 ด้าน ประกอบด้วย

- 1** เปลี่ยนความยากจนสู่ความมั่งมีอย่างทั่วถึง
- 2** ขับเคลื่อน Bio, Circular and Green Economy (BCG) เพื่อการเติบโตอย่างยั่งยืน
- 3** ยกกระดับอุตสาหกรรม และวางรากฐานเพื่ออนาคต ด้วย อววน.
- 4** สร้างเสริมความมั่นคงของมนุษย์และพลังทางสังคมเพื่อการพัฒนาที่สมดุล
- 5** พลิกโฉมการอุดมศึกษาและพัฒนากำลังคนให้ตอบโจทย์ประเทศ
- 6** ปฏิรูประบบ อววน. ให้เกิดผลสัมฤทธิ์ในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจและสังคม

ด้านที่หนึ่ง ให้ความสำคัญกับการยกระดับคนที่เข้าไม่ถึงโอกาสให้มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นต้องมีกลไกเข้าไปทำให้เขามีโอกาสที่จะเพิ่มศักยภาพตนเอง เปลี่ยนทักษะของตนเองให้พึ่งพาตนเองได้

ด้านที่สอง เป็นการขับเคลื่อนการพัฒนาเศรษฐกิจบนฐานทรัพยากรที่ประเทศไทยมีทุนอยู่มาก คือ การพัฒนาประเทศไทยให้เป็นประเทศเกษตรกรรมยุคใหม่ และธุรกิจเป้าหมายที่จะช่วยยกระดับชุมชน เอสเอ็มอีท้องถิ่นให้ไปสู่ระดับโลก คือ

ธุรกิจ Bio – Circular – Green Economy (BCG) หรือธุรกิจชีวภาพที่ตอบโจทย์การ - หมุนเวียนอย่างคุ้มค่าและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

ด้านที่สาม คือการพัฒนาเพื่อยกระดับอุตสาหกรรมและการวางรากฐานอนาคต โดยการเพิ่มมูลค่าเศรษฐกิจด้วยนวัตกรรม การทำอุตสาหกรรม จากยุค 1.0 ถึง 2.0 เป็นการพัฒนาที่ใช้ทรัพยากร

ธรรมชาติและแรงงานอย่างเข้มข้น เมื่อเข้ามาเป็นอุตสาหกรรม 3.0 เปลี่ยนจากที่เคยใช้แรงงานมาเป็นการพัฒนาบนฐานเทคโนโลยี และในยุคอุตสาหกรรม 4.0 เป็นการนำนวัตกรรมเข้ามาร่วมสร้างการเติบโตทางเศรษฐกิจ เป็นยุคที่จะใช้ Innovation อย่างเข้มข้น ทั้งในเชิงการผลิต (Production) ปรับปรุงกระบวนการ (Process) และแก้ไขปัญหาเพิ่มคุณค่าการให้บริการ (Services)

ด้านที่สี่ เกี่ยวกับการเสริมสร้างความมั่นคงของมนุษย์และพลังทางสังคมเพื่อการพัฒนาที่สมดุลให้ความสำคัญกับมิติทางคุณค่าศิลปวัฒนธรรมความมีสุขภาวะที่ดี ความมั่นคงด้านอาหาร สวัสดิการที่อยู่อาศัย การมีความยืดหยุ่นสามารถในการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงของภาวะเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม

ด้านที่ห้า คือการออกแบบปรับโฉมการดำเนินงานของการพัฒนาคนในระดับอุดมศึกษาและการพัฒนากำลังคนเพื่อตอบโจทย์การพัฒนาประเทศ มีประเด็นท้าทายหลายด้าน ทั้งการปรับเปลี่ยนรูปแบบ ลักษณะการพัฒนาคน เพิ่มทักษะที่จำเป็นในอนาคต ที่ผ่านมา ปัญหาของการเรียนในระดับอุดมศึกษาคือไม่สามารถตอบโจทย์ประเทศและช่วยขับเคลื่อนหรือพัฒนาสังคมได้

ด้านที่หก คือการปฏิรูประบบ อว. ทั้งในด้านการปรับปรุงกฎระเบียบเพื่อเอื้อต่อการพัฒนางานวิจัยและนวัตกรรม การปรับโครงสร้างการทำงานของหน่วยงานในกระทรวงให้มีความคล่องตัวและมีประสิทธิภาพในการทำงาน การพัฒนาระบบนิเวศน์และโครงสร้างพื้นฐานเพื่อรองรับการวิจัยและพัฒนา นวัตกรรมที่เหมาะสม เพื่อตอบโจทย์ให้การขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นทุกข้อให้ได้

ทิศทาง 4 เสา

ทิศทางการยุทธศาสตร์ที่พัฒนาขึ้นเพื่อให้สอดคล้องและเป็นไปตามเป้าหมายหลัก แบ่งออกเป็น 4 ส่วนที่เชื่อมโยงกันเป็นระบบ ตั้งแต่ต้นน้ำจนถึงปลายน้ำ ประกอบด้วย

1

สร้างบุคลากร และพัฒนาองค์ความรู้ วิจัยและนวัตกรรม

3

2

4

เสาที่ 1 - สร้างบุคลากร และพัฒนาองค์ความรู้ วิจัยและนวัตกรรม

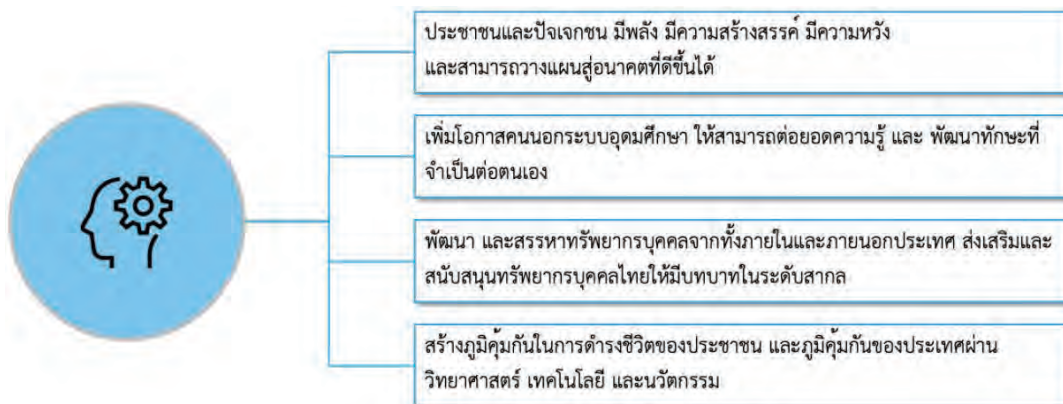
เสาที่ 2 - เผยแพร่องค์ความรู้ ผลงานวิจัยและนวัตกรรมไปสู่ประชาชน เพื่อวางรากฐานและยกระดับระบบนิเวศ งานวิจัย

เสาที่ 3 - นำองค์ความรู้ ผลงานวิจัย และนวัตกรรม ไปใช้ให้เกิดประโยชน์

เสาที่ 4 - บูรณาการทุกภาคส่วน สนับสนุนสถาบันอุดมศึกษา ให้เป็น ศูนย์กลางการพัฒนา

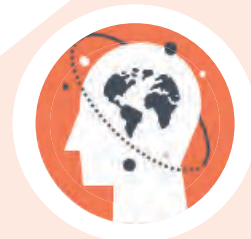
เสาที่ 1 - สร้างบุคลากร และพัฒนาองค์ความรู้ วิจัยและนวัตกรรม

“สร้างคนผ่านระบบการศึกษาที่ทันสมัย มีคุณภาพ พร้อมทั้งการพัฒนาองค์ความรู้ งานวิจัย และนวัตกรรม โดยการพัฒนารูปแบบการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับทุกกลุ่มคน เพื่อสร้างโอกาสและความหวังให้ประชาชน อันจะนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน”

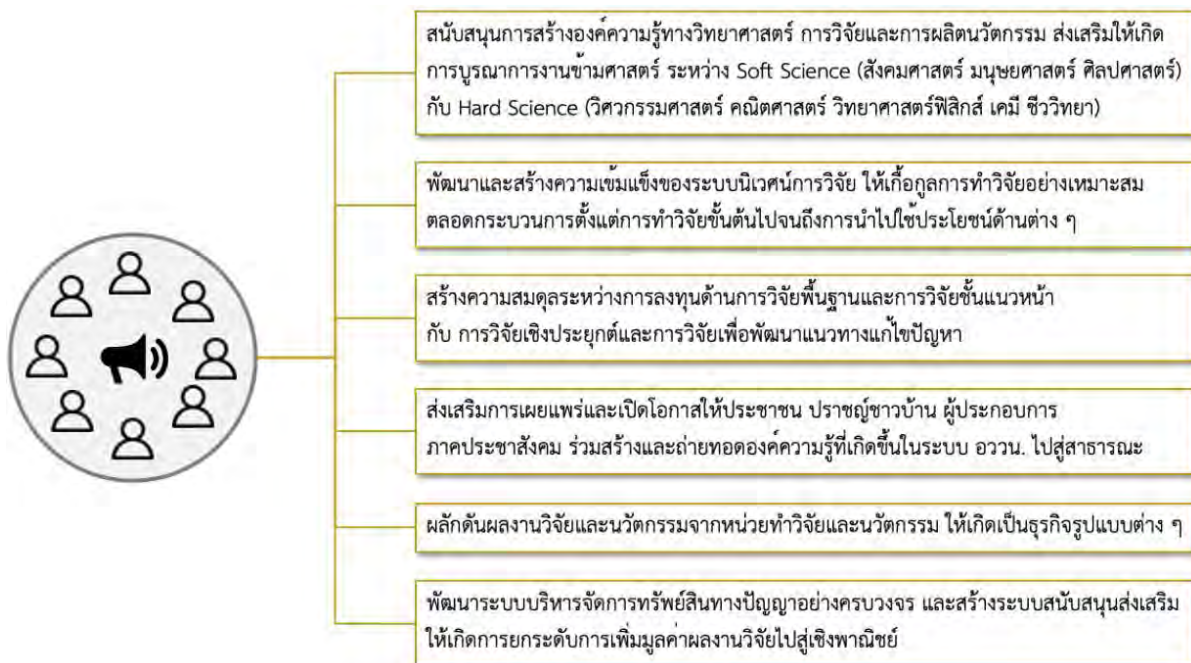
การพัฒนาทรัพยากรบุคคลไม่ได้จำกัดเฉพาะกลุ่มที่อยู่ในระบบการศึกษาเท่านั้น แต่ยังรวมถึงประชาชนที่อยู่นอกระบบ รวมทั้งผู้ที่อยู่ในวัยทำงานและผู้สูงวัยที่เกี่ยวข้องไปแล้ว กระทรวง อว. ทำหน้าที่ส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ ตลอดชีวิตของคนทุกกลุ่ม และพัฒนาศักยภาพคนไทย โดยมุ่งเน้น 3 ประเด็น คือ

- (1) พัฒนาระบบให้ประชาชนที่อยู่ทั้งในและนอกระบบ สามารถเข้าถึงความรู้และมีทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ส่งเสริมระบบการเรียนรู้ที่ทันสมัย ให้ประชาชนมี “พลังสร้างสรรค์” มี “ความหวัง” สามารถพัฒนาคุณภาพชีวิตไปสู่อนาคตที่ดีขึ้นได้
- (2) สนับสนุนให้เกิดแรงดึงดูดความร่วมมือ การแลกเปลี่ยน การแบ่งปันทรัพยากรบุคคลที่ไม่จำกัดแค่คนไทย แต่สามารถสรรหาทรัพยากรบุคคลจากทั่วโลกมาร่วมงาน
- (3) พัฒนาให้เกิดความมั่นคงและภูมิคุ้มกันในการดำรงชีวิตของคนด้วยองค์ความรู้ วทน.

เสาที่ 2 - เผยแพร่องค์ความรู้ ผลงานวิจัยและนวัตกรรมไปสู่ประชาชน เพื่อวางรากฐานและยกระดับระบบนิเวศ งานวิจัย

“ส่งเสริมการเผยแพร่องค์ความรู้ การทำวิจัยและการสร้างนวัตกรรม รวมทั้งสนับสนุนและบูรณาการ ผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์สู่ประชาชนและสังคม สร้างโอกาสพัฒนาระบบบริหารจัดการหน่วยธุรกิจและทรัพย์สิน ทางปัญญาอย่างเป็นรูปธรรม”

การส่งเสริมการสร้างองค์ความรู้อย่างครบวงจร และการพัฒนาระบบนิเวศงานวิจัยที่มีอยู่ให้มีความเหมาะสม เพื่อใช้ประโยชน์ในการพัฒนาทางเศรษฐกิจและแก้ไขปัญหาสังคม กระทรวง อว. ส่งเสริม Value Based Economy โดยจะต้องขับเคลื่อนงานวิจัยและพัฒนาที่จะนำไปสู่นวัตกรรมที่เป็น Demand-side และบูรณาการ ทั้ง Soft Science (สังคมศาสตร์ มนุษยศาสตร์ และศิลปศาสตร์ ฯลฯ) และ Hard Science (วิศวกรรมศาสตร์ วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และวิทยาศาสตร์สุขภาพ ฯลฯ) ผ่าน 4 Platform ได้แก่

- (1) สร้างคนและองค์ความรู้เพื่อตอบโจทย์ประเทศไทย
- (2) ลดความเหลื่อมล้ำและยกระดับคุณภาพชีวิตของคนเป็นสำคัญ
- (3) ขับเคลื่อนองค์ความรู้และยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ (Competitiveness) เรื่อง 10 S-Curve อุตสาหกรรมเป้าหมาย
- (4) ตอบโจทย์ที่เป็นประเด็นท้าทายของประเทศและของโลก (Grand Talent)

เสาที่ 3 - นำองค์ความรู้ ผลงานวิจัย และนวัตกรรม ไปใช้ให้เกิดประโยชน์

“ผลงานวิจัยและนวัตกรรมที่สร้างขึ้นใช้ประโยชน์ได้จริงเข้าถึงประชาชนทุกระดับ สนับสนุนการพัฒนาการเติบโตของภาคธุรกิจและเศรษฐกิจ ตอบโจทย์ท้าทายทางสังคมและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน”

ส่งเสริมพัฒนาระบบการนำงานวิจัยและนวัตกรรมมาใช้ประโยชน์ให้มากที่สุด ทั้งในระดับครัวเรือน ท้องถิ่น ชุมชน สังคม และภาพรวมเศรษฐกิจ

ยกระดับพัฒนาระบบบริหารจัดการนวัตกรรมให้ครบทั้ง value chain เพิ่มมาตรฐานและคุณภาพ และมูลค่าของสินค้าและบริการ

พัฒนากลยุทธ์เพื่อยกระดับผลกระทบให้เกิดในวงกว้าง ร่วมมือกับหน่วยงานภาคธุรกิจ ขับเคลื่อนถ่ายโอนและขยายผลการใช้องค์ความรู้ผลงานวิจัยและนวัตกรรม เพื่อช่วยประชาชน สังคม ชุมชน และภาคธุรกิจ

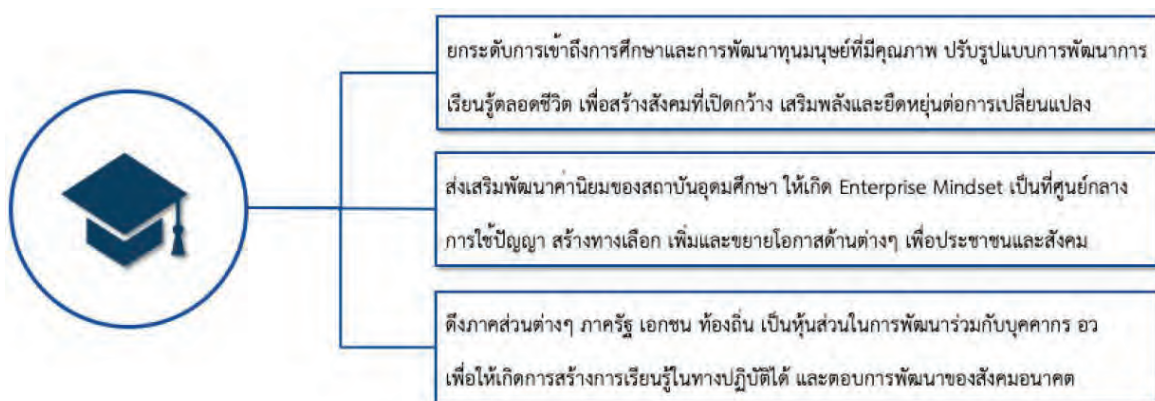
สร้างกลไกความร่วมมือการนำผลงานวิจัยและนวัตกรรมในระดับสากล พัฒนาและประยุกต์ใช้เสริมศักยภาพการพัฒนาผลงานวิจัยและนวัตกรรมภายในประเทศ

วัฏจักรการผลิตความรู้ สร้างผลงานวิจัยและนวัตกรรม เพื่อนำไปสู่การใช้ประโยชน์ได้จริงนั้น มีระยะเวลาค่อนข้างนาน จึงต้องมีการปรับกลยุทธ์เพื่อนำงานวิจัยไปใช้ประโยชน์ให้ตรงเป้าหมายเร็วขึ้น และนำไปสู่ประเทศฐานนวัตกรรม (Innovation Nation) ผลงานวิจัยจำเป็นต้องมีการบูรณาการความรู้และการทำงานร่วมกันทุกศาสตร์ ทั้งเชิงลึกและเชิงกว้าง และกระตุ้นการพัฒนากำหนดผลงานวิจัยไปสู่การพัฒนาเชิงนวัตกรรม

- (1) จัดระบบฐานข้อมูลผลงานวิจัยและนวัตกรรมให้ทันสมัย เข้าถึงได้ง่าย สร้างความเชื่อมโยงระหว่างผู้ผลิตและผู้ใช้งาน ช่วยให้สามารถนำความรู้มาผลิตและต่อยอดได้อย่างรวดเร็ว ลดขั้นตอน และค่าใช้จ่าย
- (2) พัฒนาระบบบริหารจัดการให้ครบทั้ง Value Chain
- (3) สร้างกลไกความร่วมมือและพันธมิตรระดับสากล เพื่อรับการถ่ายทอดความรู้และเทคโนโลยีที่ต้องใช้เวลามาก ช่วยร่นระยะเวลาการผลิตความรู้

เสาที่ 4 - บูรณาการทุกภาคส่วน สนับสนุนสถาบันอุดมศึกษา ให้เป็น ศูนย์กลางการพัฒนา

“สถาบันอุดมศึกษาเป็นผู้นำในการสร้างการเปลี่ยนแปลงและให้องค์ความรู้ รวมถึงพัฒนาทุนมนุษย์ให้มีคุณภาพทุกระดับ ยกระดับรูปแบบการเรียนรู้ที่ทันสมัย ตรงเป้าหมายอนาคต”

การฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคมหลังวิกฤตโควิด จำเป็นต้องใช้พลังและความสามารถของปัญญาชนเข้าช่วยแก้ไขให้ผ่านวิกฤต การปรับเปลี่ยนหลักสูตรและแนวทางการปฏิบัติในสถาบันอุดมศึกษาจึงมีสำคัญที่จะช่วยพลิกบทบาท และร่วมแก้ไขวิกฤตที่ประเทศชาติกำลังเผชิญหน้า โดยมีแนวทางนโยบาย คือ

- (1) ยกระดับสถาบันอุดมศึกษาให้เป็นที่ยอมรับระดับสากล พร้อมทั้งการสร้างและสรรหา Talents ด้านการวิจัยและบุคลากรที่ได้รับการยอมรับในระดับนานาชาติเข้ามาร่วมงาน
- (2) ยกระดับการเข้าถึงการศึกษาและการพัฒนาทุนมนุษย์ที่มีคุณภาพ ปรับรูปแบบการพัฒนาการเรียนรู้ตลอดชีวิต เพื่อสร้างสังคมที่เปิดกว้าง เปิดโอกาสให้กับทุกเพศทุกวัย ในการพัฒนาต่อยอดความรู้และทักษะ
- (3) ส่งเสริมค่านิยมของสถาบันอุดมศึกษาให้เกิด Enterprise Mindset เพื่อเป็นศูนย์กลางในการสนับสนุนทุกภาคส่วน โดยใช้แนวคิด Social Lab สำหรับเพิ่มคุณภาพการสอน และทักษะการใช้ความรู้ มุ่งเน้นการสร้างความเข้มแข็งและคุณค่าตามศักยภาพในด้านที่ผู้เรียนถนัด
- (4) สร้างหุ้นส่วนในการพัฒนาร่วมกับบุคลากร อว. รวมถึงหน่วยงานภาครัฐอื่นๆ ทั้งในและต่างประเทศ ร่วมออกแบบหลักสูตร ร่วมสอน และฝึกทักษะให้แก่ประชาชน

อุทยานวิทยาศาสตร์ (Science Park)

อุทยานวิทยาศาสตร์ (Science Park) อีกหนึ่งโครงสร้างพื้นฐานที่สำคัญที่ส่งเสริมการวิจัยและพัฒนา ตลอดจนบ่มเพาะผู้ประกอบการและเทคโนโลยีใหม่ๆ สู่ระบบเศรษฐกิจ รวมถึงเป็นตัวกลางเชื่อมโยงระหว่างภาคอุตสาหกรรม ภาครัฐ ภาคการศึกษา และภาคชุมชนท้องถิ่น ต้องแข่งแกร่งเพื่อเป็นศูนย์กลาง (Hub) ให้แต่ละภูมิภาคเสมือนหนึ่งเป็นแขนขาให้กระทรวง ยังรวมถึงศูนย์การพัฒนาเฉพาะด้าน เช่น Food Innopolis, Medicopolis, Creative District, Creative Economy Agency เป็นต้น

เครือข่ายอุทยานวิทยาศาสตร์ในไทย

แนวทางที่มุ่งสู่ ผลสัมฤทธิ์

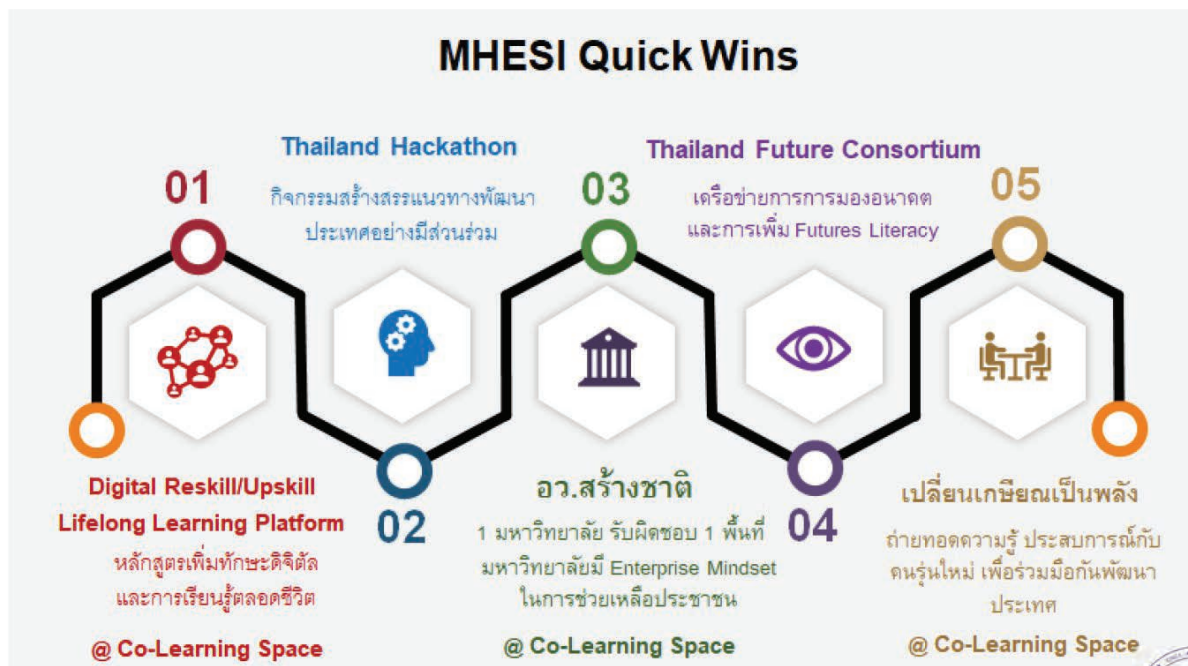
แนวคิดการทำงานที่เอาประชาชนและการมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์เป็นที่ตั้ง แบ่งเป็น 2 แนวทาง ได้แก่

1. แนวทางแก้ปัญหาเร่งด่วนภายใน 1 ปี (Quick Wins)
2. แนวทางการวางรากฐานที่ก่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ในระยะ 2-4 ปี (Foundation)

Quick Wins

แนวทางแก้ปัญหาเร่งด่วน หรือ “ความท้าทายในสภาวะวิกฤต” (Immediate Challenge) ที่เกิดจากผลกระทบของ Covid -19 ประกอบด้วย 3 ประเด็นหลัก ได้แก่

1. สภาพเศรษฐกิจที่ถดถอยของไทยและทั่วโลก มีความจำเป็นต้องใช้องค์ความรู้ ววน. ช่วยสร้างรูปแบบธุรกิจใหม่ (New Business Model) เพื่อกระตุ้นให้เกิดการหมุนเวียน และเกิดเศรษฐกิจใหม่
2. การว่างงาน ต้องใช้องค์ความรู้ ววน. เพื่อ Upskill/Reskill ผู้ว่างงานให้สามารถสร้างงาน หรือได้งานที่ใช้ทักษะที่สูงขึ้น
3. การสื่อสารกับ “Lockdown Generation” (ประชาชนช่วงอายุ 18 – 25 ปี) ซึ่งจำเป็นที่จะต้องได้รับการดูแลที่แตกต่างไป ไม่ว่าจะเป็นรูปแบบการเรียนรู้ และการปรับทักษะที่เหมาะสมกับงานในเศรษฐกิจใหม่ โดยเฉพาะงานที่ต้องใช้ Digital Skills

โครงการสำคัญและกำหนดเป็นเป้าหมายที่สามารถทำได้ในระยะแรก

(1) โครงการ Digital Reskill/Upskill Lifelong Learning Platform

โครงการนี้จะให้ทุนการศึกษากับบัณฑิตจบใหม่ จำนวน 250,000 คนที่สมัครใจเรียนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพพิเศษ ที่เน้นทักษะการใช้ Digital Technology หรือ Digital Literacy โดยเป็นหลักสูตร 1 ปี หลังจากจบหลักสูตรสามารถเข้าทำงานโครงการบัณฑิตอาสาเพื่อพัฒนา Digital Literacy ให้กับประชาชนในพื้นที่ หรือต่อยอดความรู้ไปสู่อาชีพใหม่ โดยเน้นการปฏิบัติจริง (Internship) ร่วมกับภาคเอกชนที่ต้องการจ้างงาน นอกจากนี้ กระทรวง อว. จะพัฒนาให้มีพื้นที่การเรียนรู้ร่วมกัน (Co-Learning Space) ในสถาบันอุดมศึกษาทั่วประเทศ

กระทรวง อว. จะพัฒนาเครื่องมือสำคัญเพื่อให้ผู้เรียนเข้าถึงการเรียนรู้ได้ทุกที่ทุกเวลา ซึ่งได้แก่ National Learnign Platform และหลักสูตรการเรียนรู้ดิจิทัลแห่งชาติ (National Digital Curriculum) ร่วมกับภาคเอกชนและองค์กรที่เกี่ยวข้อง เช่น สภาดิจิทัลสภาอุตสาหกรรม สภาหอการค้า เป็นต้น

(2) Thailand Hackathon

โครงการนี้เป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้าร่วมนำเสนอปัญหา (Pain Point) ทุกด้านในระดับชุมชน ระดับภูมิภาค จนถึงระดับประเทศ เพื่อเป็น “โจทย์” ในการระดมสมองและพลังความคิดสร้างสรรค์จากประชาชน พัฒนาให้ได้ผลลัพธ์เป็น “ต้นแบบ” (Prototype) ที่สามารถนำไปทดลองใช้จริง และพัฒนาต่อยอดให้สามารถแก้ปัญหานั้น อีกทั้ง ยังช่วยสร้างทัศนคติเชิงบวกของประชาชนต่อการมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาของประเทศ

กระทรวง อว. จะพัฒนาให้มีพื้นที่ในการมีส่วนร่วมที่เปิดกว้างให้กับประชาชนอย่างทั่วถึงและเท่าเทียม รวมทั้งต้องพัฒนาวิทยากรกระบวนการ (Facilitator) ที่ผลักดันให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ที่เชื่อว่าทุกอย่างเกิดขึ้นได้

(3) อว.สร้างชาติ

กระทรวง อว. จะสร้างเครือข่าย “การมองอนาคต” (Foresight Consortium) ซึ่งจะเป็พื้นฐานของการพัฒนาทักษะในการจับสัญญาณแห่งอนาคตและมองไปในอนาคต (Future Literacy) ให้แก่บุคลากรของกระทรวง อว. ในทุกแขนง เพื่อนำความรู้มาพัฒนาและกำหนดนโยบาย หรือแผนงานที่สามารถตอบสนองเป้าหมายการพัฒนาประเทศและตรงกับความต้องการของประชาชนให้มากที่สุด

นอกจากนี้ กระทรวง อว. จะทำหน้าที่และติดตั้งทักษะแห่งอนาคตที่จำเป็น คือ ศึกษาศาสตร์ ยุทธศาสตร์และนวัตกรรมที่สำคัญ เพื่อรองรับเป้าหมายการพัฒนาทางด้านต่างๆ รวมถึงการพัฒนาโครงสร้าง Big Data เพื่อใช้ในการติดตาม/ประเมินแรงผลักดัน (Forces of change) และวิเคราะห์ประมวลสภาพแวดล้อมปฏิบัติการ (Operating environments) หรือ ฉากทัศน์ (Scenarios) ที่อาจเผชิญในอนาคต อีกทั้ง กระทรวง อว. จำเป็นต้องมีบทบาทในการติดตามความก้าวหน้าของแผนงาน ประเมินช่องว่างระหว่างสถานะปัจจุบันและวิสัยทัศน์ในการดำเนินงานด้าน อววน. เพื่อปรับแต่งให้เกิดประสิทธิภาพในการดำเนินงานได้ทันเวลาที่

(4) Thailand Future Consortium

สถาบันอุดมศึกษาต้องตั้งเป้าหมายนำความรู้ งานวิจัยและนวัตกรรม รวมถึงพลังจากบุคลากรในสถาบันอุดมศึกษา ทั้งอาจารย์ เจ้าหน้าที่ นักศึกษา เข้าไปช่วยพัฒนาชุมชน ซึ่งแต่ละสถาบันอุดมศึกษาทั่วประเทศจะต้องมีพื้นที่รับผิดชอบค่อสังคมที่ชัดเจนและใช้ความรู้ในการช่วยเหลือประชาชนและชุมชนให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

(5) เปลี่ยนเกษียณเป็นพลัง

กระทรวง อว. มีบทบาทสำคัญที่จะสนับสนุนการเตรียมความพร้อมในการเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ สำหรับคนเกษียณหรือผู้สูงอายุ (อายุ 60 ปี ขึ้นไป) ที่ยังทำงานเพื่อเลี้ยงชีพอยู่นั้น ควรได้รับโอกาสและสร้างแรงจูงใจให้เข้าสู่สังคมการเรียนรู้ตลอดชีวิตเพื่อพัฒนาทักษะที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตและทักษะที่เป็นที่ต้องการของตลาดงานในภาครัฐและเอกชน เพื่อให้คนเกษียณมีโอกาสทำงานในเศรษฐกิจใหม่หรือทำงานในบริบทที่แตกต่างจากในอดีต สามารถพึ่งพาตนเองได้ และมีทักษะเฉพาะทางในการทำงานรวมทั้งเปิดโอกาสให้คนเกษียณเหล่านี้ได้ถ่ายทอดความรู้และประสบการณ์ให้คนรุ่นถัดไปเพื่อร่วมมือกันพัฒนาประเทศ

Foundation

แนวทางการวางรากฐานที่ก่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ในระยะ 2-4 ปี แบ่งกิจกรรมเป็น 2 กลุ่ม คือ

1. กิจกรรมเฉพาะแต่ละเสาหลัก (Specific Pillar Activities)
2. กิจกรรมที่ส่งผลหลายเสาหลัก (Cross Pillar Activities)

กิจกรรมเฉพาะแต่ละเสาหลัก (Specific Pillar Activities)

> กิจกรรมสำหรับเสาหลักที่ 1

- National Platform for Lifelong Learning เปิดโอกาสการเข้าศึกษา และการพัฒนาหลักสูตร ให้มีความเหมาะสมกับผู้เรียนและบริบทในแต่ละพื้นที่
- การพัฒนาองค์ความรู้ที่สำคัญสำหรับอนาคต (Future Job Readiness) และร่วมกับองค์กร และภาคธุรกิจในการสร้างองค์ความรู้ที่จำเป็นและปรับทักษะให้เท่าทันกับความต้องการจ้างงาน
- จัดทำฐานข้อมูลคนไทยระดับโลก เพื่อเป็นเครือข่ายในการพัฒนา ววน. ทั้งที่ทำการกิจกรรมใน ไทย และต่างประเทศ
- พัฒนา ปรับกฎหมาย และกฎระเบียบ (โดยเฉพาะด้านภาษี) ที่เอื้อให้คนที่มีความสามารถ มาร่วมงาน หรือทำงานในไทย

> กิจกรรมสำหรับเสาหลักที่ 2

- พัฒนา Roadmap งานวิจัยสำหรับอุตสาหกรรมยุทธศาสตร์ของประเทศ ที่เน้น S-Curve 10 อุตสาหกรรมเป้าหมาย ได้แก่

- กลุ่มอุตสาหกรรมที่มีศักยภาพในการเติบโตที่ต้องการ ต่อยอด เช่น ยานยนต์สมัยใหม่ (EV), อิเล็กทรอนิกส์อัจฉริยะ (Sensor & IoT), การท่องเที่ยวที่เน้นกลุ่มรายได้ดี (Luxury Travel) และการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพบำบัด (Therapy Travel), การเกษตร และเทคโนโลยีชีวภาพ (Smart Agriculture x เศรษฐกิจพอเพียง) และการแปรรูปอาหาร
- กลุ่มอุตสาหกรรมอนาคต เช่น หุ่นยนต์เพื่ออุตสาหกรรม, การบินและโลจิสติกส์, เชื้อเพลิงชีวภาพและเคมีชีวภาพ, อุตสาหกรรมดิจิทัล, การแพทย์ครบวงจร

- สร้างกลไกเชื่อมโยงการวิจัยและนักวิจัยในระดับสากล โดยทำความร่วมมือกับสถาบันอุดมศึกษาจากทั่วโลก ทั้งการแลกเปลี่ยนความรู้ นักวิจัย และการทดลองนวัตกรรม
- แผนที่นำทางการวิจัยในระดับ Deep Technology สำหรับอุตสาหกรรมยุทธศาสตร์ของประเทศ เพื่อให้เห็นภาพรวม องค์ประกอบ และประเด็นการวิจัยที่สำคัญ
- กำหนดรูปแบบและแนวทางการบริหารกองทุนในรูปแบบ Active โดยปรับกระบวนการดำเนินงานประมาณ รวมถึงการเปิดให้ใช้ทุนจากเอกชน และการแบ่งปันผลประโยชน์ที่เป็นธรรมกับนักวิจัย
- สร้างระบบนิเวศทางการวิจัยที่เหมาะสมและเพียงพอต่อการพัฒนางานวิจัย ส่งเสริมระบบ Research Funding ที่จูงใจให้เกิดผลงานที่สร้างประโยชน์ทางธุรกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม

> กิจกรรมสำหรับเสาหลักที่ 3

- สร้างผู้นำชุมชนเพื่อนำ ววน. ไปใช้ในการพัฒนาพื้นที่
- ใช้ ววน. วางพื้นฐานการสร้างวิสาหกิจชุมชน
- ทบทวนกฎหมายและกฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง เพื่ออำนวยความสะดวกให้เกิดนวัตกรรมและ

Startup

> กิจกรรมสำหรับเสาหลักที่ 4

- ขยายขอบเขตสหกิจศึกษาจาก 3 - 4 เดือนเป็น 1 ปี หรือจัดทำโครงการต่อเนื่องหลังจากจบการศึกษาและที่ให้ผู้เรียนได้ร่วมทำงานจริง (Action-based Learning) ร่วมกับภาคเอกชน
- ปรับแนวคิดเกี่ยวกับหน่วยกิตการศึกษา (Credit Bank/Borderless University) ซึ่งผู้เรียนสามารถสะสมหน่วยกิตวิชาเรียน และเลือกเรียนได้อย่างอิสระ
- ปรับรูปแบบการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย โดยมี Platform ที่เข้าถึงได้ง่าย ทุกที่ตลอดเวลา
- แผนแม่บทการยกระดับสถาบันอุดมศึกษา โดยใช้ Global Benchmark
- ปรับเกณฑ์วิทยฐานะ โดยคำนึงถึงประโยชน์และผลกระทบของงานวิจัยประกอบองค์ความรู้
- การสร้างระบบ Partnership เพื่อดึงบุคลากรด้าน อววน. ระดับโลกเข้าสู่ประเทศไทย หรือทำงานร่วมกับหน่วยงานไทย
- ยกกระดับหลักสูตรวิชาชีพที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ไปสู่ระดับปริญญาบัตร

กิจกรรมที่ส่งผลหลายเสาหลัก (Cross Pillar Activities)

- Pilot Program of Development Sponsorship โครงการที่ให้สถาบันการศึกษารับผิดชอบการพัฒนาพื้นที่เป้าหมาย โดยกำหนดประเด็นปัญหา เป้าหมาย โอกาสสร้างนวัตกรรม ผ่านการถ่ายทอดความรู้ให้แก่ชุมชน และร่วมทำงานกับชุมชน

- พัฒนาศักยภาพของไทยในการเป็นผู้นำเครือข่าย เชื่อมโยง อววน. โดยดึงองค์ความรู้ที่โดดเด่นของไทยมาช่วยเหลือ สนับสนุนประเทศที่ด้อยกว่า เป็นการสร้าง Ecosystem ที่ไทย เป็นผู้นำและผู้ให้ เสริมจากการมี Ecosystem ที่ไทยเป็นผู้รับ จากประเทศอื่น

- สร้าง Excellence Center ร่วมกับภาคเอกชน เพื่อ สร้าง Sandbox รายอุตสาหกรรม ในกรณีทำงานวิจัยยังอยู่ในขั้นตอน ของ Prototype หรือ Lab Scale รวมถึงการตรวจสอบขั้นตอนต่างๆ ก่อนพัฒนาไปสู่ Industrial Scale ควรมีการทำ Sandbox ของงานวิจัยหรือ เทคโนโลยีนั้นๆ เพื่อทดสอบผล และให้ได้ข้อมูลมาปรับปรุงก่อนจะพัฒนาไปสู่การใช้ประโยชน์ในระดับ อุตสาหกรรม

- ทบทวนและปรับปรุงเงื่อนไขการใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์ของทรัพย์สินทางปัญญา (IP Commercialization) ทั้งในด้านกฎระเบียบและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจัดการทรัพย์สินทางปัญญา เพื่อให้ เกิดประสิทธิภาพในการรับรอง และคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญาทุกรูปแบบ สามารถใช้ประโยชน์ในเชิง พาณิชย์ได้ เช่น ส่วนแบ่งรายได้ การมีหุ้นในนิติบุคคลที่จัดตั้งขึ้น เป็นต้น

โครงการสำคัญและต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องในระยะยาว

โครงการอาสาประชารัฐ โครงการ 1,000 นวัตกรรมแก้จน และ โครงการส่งเสริมสนับสนุนและพัฒนาระบบนิเวศเพื่อออกนอกแบบและ ทดลอง นวัตกรรมเชิงสังคม โดยให้บูรณาการทั้ง 3 โครงการเป็นเรื่อง เดียวกัน เนื่องจากเป็นโครงการที่มีความเชื่อมโยงกัน ตอบโจทย์กระทรวง ในเรื่อง transformative change และเป็นการเปลี่ยนแปลงเชิงโครงสร้าง ของประเทศที่สำคัญ รวมทั้ง จะทำให้เกิดความยั่งยืน (Sustainable) และ ตอบเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals – SDGs) อย่างแท้จริง

ที่มา: แนวคิดยุทธศาสตร์ในการดำเนินงานขับเคลื่อนกระทรวง
โดย ศาสตราจารย์พิเศษ ดร.เอนก เหล่าธรรมทัศน์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวง อว.

รู้จักกับท่านปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมคนใหม่

การศึกษา |

สำเร็จการศึกษาแพทยศาสตรบัณฑิต เกียรตินิยมอันดับหนึ่งเหรียญทอง จากคณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล มหาวิทยาลัยมหิดล และได้รับพระราชทานทุนมูลนิธิ “อานันทมหิดล” เพื่อศึกษาต่อในประเทศอังกฤษ และสหรัฐอเมริกา โดยได้รับปริญญาเอก ด้านวิทยาภูมิคุ้มกันระดับโมเลกุล จากมหาวิทยาลัยเคมบริดจ์ ประเทศอังกฤษ และระดับหลังปริญญาเอกด้านอนุชีววิทยาจากมหาวิทยาลัยโคโลราโด ประเทศสหรัฐอเมริกา

ในด้านการบริหารได้รับประกาศนียบัตรชั้นสูงด้านการบริหารงานภาครัฐและกฎหมายมหาชน และด้านการกำกับดูแลกิจการสำหรับกรรมการและผู้บริหารระดับสูงของรัฐวิสาหกิจและองค์การมหาชน จากสถาบันพระปกเกล้า, ประกาศนียบัตรด้านการบริหารสำหรับผู้บริหารระดับสูง จากมหาวิทยาลัยฮาร์วาร์ด ประเทศสหรัฐอเมริกา, Director Certification Program จากสถาบันกรรมการบริษัทไทย (IOD) และวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ

ตำแหน่งอื่น ๆ ที่สำคัญในปัจจุบัน |

- ได้รับพระมหากรุณาธิคุณโปรดเกล้าฯ ให้เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิชาการของมูลนิธิรางวัลสมเด็จเจ้าฟ้ามหิดลในพระบรมราชูปถัมภ์
- ภาควิชาชีวเคมี สำนักวิทยาศาสตร์ ราชบัณฑิตยสภา

ศาสตราจารย์ ดร. นายแพทย์สิริฤกษ์ ทรงศิวิไล
ปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม

ตำแหน่งที่สำคัญในอดีต |

- เลขาธิการคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ
- ผู้อำนวยการศูนย์นาโนเทคโนโลยีแห่งชาติ สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ
- คณะกรรมการนโยบายกองทุนสนับสนุนการวิจัย
- คณะกรรมการนโยบายวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรมแห่งชาติ
- กรรมการและเลขานุการร่วม สภานโยบายวิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ

ประสบการณ์ในการทำงาน |

ศ.ดร.นพ. สิริฤกษ์ เป็นผู้เชี่ยวชาญการวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีชั้นนำของประเทศไทยและภูมิภาคเอเชีย ในด้านชีววิทยาระดับโมเลกุลนาโนเทคโนโลยี เทคโนโลยีชีวภาพ และวิทยาภูมิคุ้มกัน ได้ทำการศึกษาวิจัย มีผลงานโดดเด่นได้รับการยอมรับในระดับนานาชาติ และได้รับโปรดเกล้าฯ ให้ดำรงตำแหน่ง ศาสตราจารย์ คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล มหาวิทยาลัยมหิดล ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2543

ในด้านการต่างประเทศ ศ.ดร.นพ.สิริฤกษ์ ได้รับเลือกเป็นประธานสมาพันธ์นาโนเทคโนโลยีแห่งเอเชีย (พ.ศ. 2557 - 2559) และเป็นผู้แทนประเทศไทยในคณะกรรมการนานาชาติหลายคณะ รวมทั้งเป็นผู้ประสานงานหลักในความร่วมมือระหว่างประเทศที่สำคัญ ซึ่งทำให้เกิดความร่วมมือทั้งทางการวิจัยและการพัฒนาบุคลากร นอกจากนี้ ในเชิงด้านวิชาการ ได้รับรางวัลทางวิชาการที่สำคัญทั้งในระดับประเทศและระดับนานาชาติ โดยได้รับพระราชทานรางวัลนักเทคโนโลยีดีเด่น, รางวัลนักวิทยาศาสตร์รุ่นใหม่ของมูลนิธิส่งเสริมวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีในพระบรมราชูปถัมภ์ และรางวัล ASEAN Young Scientist and Technologist Award ได้รับเชิญให้เป็นผู้บรรยายหลัก Keynote speaker และ Invited speaker ในการประชุมระดับนานาชาติ และระดับประเทศอย่างต่อเนื่องตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน

ปลัด อว. “ย้ำ” ดำเนินการในภารกิจสำคัญเพื่อพัฒนากำลังคน วิจัยและนวัตกรรม ให้เป็นพลังสำคัญขับเคลื่อนประเทศ

เมื่อวันที่ 2 ตุลาคม 2563 ปลัด อว. พบสื่อมวลชน พร้อมแถลงนโยบายขับเคลื่อนองค์กร
ในโอกาสเข้ารับตำแหน่งอย่างเป็นทางการพร้อมย้ำดำเนินการในภารกิจสำคัญเพื่อพัฒนากำลังคน
วิจัยและนวัตกรรม ให้เป็นพลังสำคัญขับเคลื่อนประเทศ

ศาสตราจารย์ นายแพทย์สิริฤกษ์ ทรงศิวิไล ปลัด อว. กล่าวว่า กรอบการทำงานในฐานะปลัดกระทรวง ซึ่งเป็นข้าราชการประจำที่มีหน้าที่ในการบริหารราชการของกระทรวง จะปฏิบัติงานในการดูแลภารกิจงานของกระทรวง ขับเคลื่อนนโยบายของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ให้เกิดผลในทางปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม ทั้งด้านประสิทธิผล ประสิทธิภาพ ระยะเวลา ในการขับเคลื่อน รวมทั้งดำเนินการตามระบบขั้นตอนอย่างถูกต้อง และมีความโปร่งใสสามารถตรวจสอบได้ กระทรวง อว. ดูแลทั้งการอุดมศึกษา คือการผลิตบุคลากรระดับสูงของประเทศ นักศึกษาทั้งในระดับ

ปริญญาตรี ปริญญาโท ปริญญาเอก และหลังจากปริญญา ซึ่งเป็นบุคลากรสำคัญของประเทศรวมทั้งดูแลการวิจัยและนวัตกรรมในทุกมิติของประเทศ สิ่งที่สำคัญที่ต้องดำเนินการคือ ทำอย่างไรที่จะทำให้ทั้งการพัฒนาคน และการพัฒนาการวิจัยและนวัตกรรมเกิดพลังในเชิงบวกและทวีคูณเพิ่มขึ้น หลอมรวมและเพิ่มพลัง ทั้งในด้านอุดมศึกษา การวิจัยและนวัตกรรม นี่เป็นสิ่งสำคัญที่ทางกระทรวงจะดำเนินการผ่านโครงการต่างๆ โครงการที่เกิดขึ้นจะเป็นโครงการที่หลอมรวมให้แต่ละหน่วยงาน ทำงานร่วมกันผ่านการเชื่อมโยงทั้งในระดับการบริหารจัดการ ระดับโครงการ การเชื่อมโยงหน่วยงาน ซึ่ง รมว.อว. ผลักดันให้มีโครงการเกิดขึ้นเป็นจำนวนมากเพื่อที่จะขับเคลื่อนประเทศ

ภารกิจอีกประการหนึ่งซึ่งเป็นภารกิจในระหว่างและระยะยาวของทั้งการสร้างคน การสร้าง การวิจัยและนวัตกรรม และโครงสร้างพื้นฐานจะ ดำเนินการต่อไปโดยไม่ติดขัด หน้าที่เราคือขับเคลื่อน ประเทศในอนาคตก็ควรจะต้องดำเนินการต่อไป และภารกิจในระยะเฉพาะหน้าซึ่งจำเป็นจะต้องขับเคลื่อนอย่างรวดเร็ว ทำให้ประเทศไทยสามารถบริหารจัดการสถานการณ์เร่งด่วนที่กำลังทำลายประเทศ โดยเฉพาะเรื่องโควิด เราต้องรักษาสมดุลทั้งทาง เศรษฐกิจ สังคม การแพทย์ ซึ่งกระทรวง อว. จะเป็น กลไกสำคัญมาก ในด้านของการเตรียมความพร้อม ทางการแพทย์ สาธารณสุข การวิจัย โรงพยาบาลที่ ดูแลผู้ป่วยโควิดหรือพร้อมในการดูแลผู้ป่วยโควิด จำนวนมากของประเทศ อยู่ในความดูแลของคณะ แพทยศาสตร์ และโรงพยาบาลของโรงเรียนแพทย์ การวิจัยและพัฒนา การเตรียมความพร้อมวัคซีนโควิด ก็ดำเนินการอยู่โดยมหาวิทยาลัยต่างๆ เพราะฉะนั้นเรามีหน้าที่ในการขับเคลื่อนเรื่องต่างๆเหล่านี้

เรื่องเร่งด่วนที่สำคัญอีกเรื่อง คือ การดูแลให้ เยาวชนที่อยู่ในระบบการศึกษาในปัจจุบัน โดยเฉพาะ เยาวชนที่กำลังจะสำเร็จการศึกษามีงานทำและมีความหวังในอนาคต ภายใต้สถานการณ์โควิดนี้ได้ทำให้ ตลาดงานมีข้อจำกัดมากขึ้น เพราะเศรษฐกิจทั่วโลกยังไม่ฟื้นตัว การจ้างงานโดยทั่วไปก็จะลดลง เราต้องดูแล ให้แน่ใจว่า เยาวชนที่กำลังจะสำเร็จการศึกษาสามารถ มีงานทำ ผ่านกระบวนการจ้างงานรูปแบบต่างๆ ใน ขณะเดียวกัน อว. ไม่ได้ทำแค่การจ้างงาน แต่จะทำให้ เขามีทักษะใหม่ ซึ่งเป็นทักษะที่จำเป็นต่อไปในอนาคต

ซึ่งกระบวนการนี้จะผ่านโครงการสำคัญของกระทรวงที่ เช่น โครงการการจ้างงาน โครงการ 1 ตำบล 1 มหาวิทยาลัย โครงการมองไปในอนาคต โครงการที่เกี่ยวข้องกับผู้สูงอายุต่างๆ ซึ่งจะถูกร้อยเรียงกันไป โดยมีวัตถุประสงค์หลักคือ เมื่อประเทศไทยผ่านพ้นสถานการณ์โควิดแล้ว บัณฑิตและเยาวชนเหล่านี้จะเป็นกำลัง สำคัญในการขับเคลื่อนประเทศต่อไป

“รรมว.อว. ได้มอบนโยบายให้มีหน่วยขับเคลื่อน นโยบายเร่งด่วนของรัฐมนตรี ซึ่งมอบให้ปลัดกระทรวง ทำหน้าที่เป็นผู้อำนวยการ โดยจะเข้าสู่กระบวนการ ขับเคลื่อนร่วมกับองคคพพทั้งหมดของกระทรวง ได้แก่ มหาวิทยาลัย สถาบันวิจัย และหน่วยงานใน กำกับอื่นๆ โดยประสานงานกับทุกภาคส่วนทั้งภายใน และภายนอกกระทรวง การปลดล็อกอุปสรรค หรือ ข้อจำกัดต่างๆ เพื่อให้สามารถดำเนินการอย่างคล่อง - ตัวมากขึ้น การใช้ระบบสารสนเทศ เพื่อการบริหาร ข้อมูล การทำให้ อว. เป็นองค์กรที่สามารถบริหารจัดการองค์กรในยุคใหม่ และประเด็นสุดท้ายคือ ทำให้ ทุกคนใน อว. เข้ามามีส่วนร่วม การสร้างขวัญและ กำลังใจ สำหรับผู้ปฏิบัติงานในทุกระดับ สิ่งที่ได้เริ่ม ดำเนินการไปแล้วและจะดำเนินการมากขึ้น คือการเปิดช่องทางในการเข้าสู่ตำแหน่งวิชาการ สำหรับผู้ที่ปฏิบัติงานในเรื่องที่เกิดประโยชน์ต่อ ประเทศชาติ เช่น ให้มีศาสตราจารย์ที่มีความโดดเด่น ด้านปฏิบัติการ ศาสตราจารย์ที่มุ่งเน้นด้านการวิจัย ซึ่งจะทำให้บุคลากรเกิดความต้องการที่จะทำงานให้ เกิดประโยชน์ต่อประเทศต่อไป” ปลัด อว. กล่าวใน ตอนท้าย

